

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10424/2023
29.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЋЋ и ЕЕ, обе из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ... и ИИ из ..., чији је пуномоћник Анита Нуховић, адвокат из ..., против тужених Општине Сјеница, коју заступа правобранилац те општине и ЈЈ из ..., ради утврђивања и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2025/22 од 22.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2025/22 од 22.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару П 83/21 од 03.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су тужени извршили непосредну дискриминацију према тужиоцима (осим према тужиоцу АА) тиме што су им ускратили право на бесплатно добијање по једне расне стеоне јунице сименталске расе увезене из Немачке, на основу напред прецизираних услова критерија у објављеном конкурс за доделу јуница бр. 32/1 од 27.03.2012. године, иако су по оствареним бодовима применом прописаних критерија за бодовање заузимали или су могли заузети места у првих 250 лица која су конкурисала за добијање јуница са највећим бројем бодова и тако су их свесно и циљно ставили у неповољни положај у односу на 148 лица која су по бодовима заузимала места у првих 250 лица са највише оствареним бодовима, као и тужиоци и по том основу добила јунице, а то су на списку бр. 031-276 који је усвојен Закључком Општинског већа Општине Сјеница од 29.07.2012. године, потписаног од стране туженог ЈЈ по којем списку је вршена додела јуница, на пример лица под бројевима 6, 8, 9, 11, 19, 42, 43, 48, 65, 95, 96, 114, 121, 149, 172, 176, 194, 195, 206, 212, 231, 236, 249 и 250 итд, до укупног броја 102 лица, све због тога што су тужиоци другачијих политичких убеђења од оних који имају носиоци локалне власти у Општини Сјеница, тужени ЈЈ и лица која су добила јунице због тога што су тужиоци на локалним изборима из маја 2012. године подржали изборничку листу чији је носилац био првоозначени тужилац АА, као политички противник тужених. Ставом другим изреке,

одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су тужени тиме што су незаконито и дискриминаторски онемогућили тужиоцима да добију јунице у складу са условима из Конкурса из марта 2012. године, повредили права личности тужилаца, укључујући првоозначеног тужиоца и то право на живот, право на достојанство, част и углед, право на психички интегритет, на миран и породичан живот, што је код тужилаца изазвало трајну душевну патњу и болове и психичку узнемиреност. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцима солидарно накнаде нематеријалну штету због душевних болова по основу дискриминације услед другачијег политичког убеђења, незаконитог рада органа Општине Сјеница и повреде права личности (права на миран живот, психички интегритет, част, углед и достојанство) у износима од по 1.000,00 динара сваком тужиоцу са законском затезном каматом на овај износ од доношења пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужиоци да солидарно туженој Општини Сјеница накнаде трошкове поступка у износу од 72.000,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 2025/22 од 22.09.2022. године ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужилаца и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Пазару П 83/21 од 03.06.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права, битних повреда одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде од 10.10.2011. године, туженој Општини Сјеница утврђено је право на подстицајна средства у износу од 45.000.000,00 динара за развој сточарства и за набавку 250 квалитетних приплодних јуница, које је тужена и набавила. У току 2012. године расписан је Конкурс за бесплатну доделу јуница, на који конкурс је пријаву поднело 550 учесника. Тужена је формирала бодовну комисију чији је задатак био да њени чланови обиђу пољопривредна газдинства подносилаца пријава и утврде испуњеност услова код сваког подносиоца, након ког обиласка је комисија сачинила спискове по месним канцеларијама и констатовала која лица испуњавају услове конкурса. Након тога, на огласној табли тужене Општине Сјеница истакнут је списак са именима 250 лица која испуњавају услове конкурса, међу којима су били и тужиоци. Овај списак је потом поцепан, а истакнут је други списак, тако да је 102 кандидата који су према бодовању требали добити јунице, скинуто са списка и уместо њих у списак су унета 102 кандидата који су имали мањи број бодова. Након тога су тужиоци, осим тужиоца АА који није поднео пријаву поводом конкурса, изјавили жалбе Општинском

већу Општине Сјеница, које су одбијене као неосноване. Поднели су потом тужбу Управном суду ради поништаја решења Општинског већа којим су одбијене њихове жалбе, које су одбачене због стварне ненадлежности. Против туженог ЈЈ вођен је кривичи поступак који је окончан доношењем пресуде којом је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези са чланом 33. Кривичног закона, јер није доказано да је заједно са другоокривљеним КК учинио кривично дело за које је оптужен, а све у вези са радњама које су предузимали као службена лица у поступку расподеле расних стеоних јуница. У вези са овом расподелом републички пољопривредни инспектори утврдили су неисправност поделе стеоних јуница и због утврђених неправилности донели су решење којим су наложили забрану расподелу наведених јуница. Ово решење је поништено, а у поновном поступку донели су решење о повраћају средстава у износу од 45.000.000,00 динара против ког решења је изјављена жалба о којој није одлучено. Тужени ЈЈ је био је председник Извршног одбора Општине Сјеница и потписао је коначни списак који је усвојен на седници Општинског већа Општине Сјеница од 29.07.2012. године, а на којем списку нису били тужиоци.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, првостепени суд је закључио, применом правила о терету доказивања ии члана 228. - 231. ЗПП у вези са чланом 45. Закона о забрани дискриминације, да тужиоци нису учинили вероватним да су тужени извршили акт дискриминације према њима, због чега су одбијени тужбени захтеви.

Другостепени суд је прихватио овакву аргументацију првостепеног суда закључивши да ускраћивањем права на бесплатно добијање расних стеоних јуница није извршена дискриминација тужилаца (осим првотужиоца који није ни учествовао у конкурс), по основу њихове политичке припадности, а да ни једно од других личних својстава наведених у цитираној одредби члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, које би било основ за дискриминацију, тужиоци нису доказали, што би код њих изазвало трајну душевну патњу и болове и психичку узнемиреност према члану 25. став 1. у вези члана 15. став 1. Закона о забрани дискриминације. Стога су тужбени захтеви одбијени као неосновани.

Насупрот ревизијским наводима, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Забрана дискриминације представља једно од основних начела Устава Републике Србије. У члану 21. Устава, прописано је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2); забрањена је свака дискриминација, непосредна и ли посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (став 3).

Одредбом члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 1. Протокола 12 уз наведену Конвенцију, у ставу 1. утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је прописано да ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по

било ком основу по раси, боји коже, вероисповести и политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. прописано је да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима који су поменути у ставу 1.

Одредбом члана 2. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/09) дефинисан је појам дискриминације и дискриминаторског поступања као свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним односно претпостављеним личним својствима.

Одредбом члана 4. истог Закона, прописано је да су сви једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства и да је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације.

Из наведених законских одредби произилази да је најбитнија карактеристика дискриминације прављене разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или упоредивој ситуацији, које притом мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица.

У конкретном случају, тужиоци су тврдили да им је ускраћено право на доделу јуница (осим првотужилац, који није поднео пријаву на конкурс), иако су испуњавали услове за то, те да су дискриминисани од стране тужених, због њихових политичких убеђења, односно зато што нису гласали за актуелну политичку власт на претходним изборима.

Нижестепени судови су правилно применили одредбу члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације и закључили да тужиоци (осим првотужιοца), нису учинили вероватним да им је због политичких уверења ускраћено наведено право, па је правилан и закључак да им не припада право на тражену заштиту. Наиме, чињеница да су се тужиоци налазили на првобитно састављеној листи кандидата којима је требало доделити јунице, али не и на коначном списку усвојеним Закључком Извршног већа, може указивати на неједнаки третман тужилаца, али тужиоци нису учинили вероватним да им је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом, што је неопходна претпоставка би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације. У конкретном случају то је подразумевало да тужиоци докажу да је неједнаки третман имао за основ њихово политичко уверење, а што они нису учинили. Очигледно је реч о другом забрањеном противправном понашању тужених, али не и о дискриминацији тужилаца. С обзиром да није доказано да су тужени извршили акт дискриминације у односу на тужиоце, то је неоснован и тужбени захтев за накнаду душевних болова због повреде права личности, с тим да тужилац АА није ни тражио накнаду нематеријалне штете проузроковане актом дискриминације.

Правилна и је одлука о тршковима поступка, јер је донета правилном применом одредби члана 150, 153. став 1, 154. и 164. ЗПП.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**